

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Éves ár	200 K
Hat hónapos	120 K
Három hónapos	60 K
Egy hónap	20 K

Egyes szám ára 90 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feloldó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obáltyeva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDEN NAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Veliki Becskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 61. szám.

Kedd, március 16.

Nincsen hus

a városban már napok óta. Pontosán azóta, hogy a várva-várt maximálási rendelet megjelent. Az üres mészárszékek és hentesboltok előtt tanácstalanul áll a fogyasztó közönség és türelmetlenül várja, hogy mikor lesz vége a kényszerű hústalan napoknak.

Azelőtt a hus nem volt elsőrendű, azaz hogy nem volt a legnélkülözhetlenebb közéleti cikk. Amikor — vagyis egy évvel ezelőtt — a kenyér kilója még egy korona körül forgott, milyen boldog idők is voltak azok, amikor két koronáért lehetett egy kiló burgonyát kapni és hasonló árban a mindennapi táplálkozáshoz okvetlenül szükséges többi cikket, akkor a hústalan napok nem okoztak valami különösebb és érzékenyebb zavart a háztartásunkban.

A hus, a maga 16—20 koronás halatlan magas akkori áraival annyira kivált és izolálódott a mindennapi élethez feltétlenül szükséges élelmiszerek változatos sorában, hogy bátran lemondhattak róla azok, akiknek ma a tiz koronás kenyérré mellett most már a mindennapi kenyérré sem telik jóformán.

A hus ára a tavalyihoz képest csak mérsékelten emelkedett és a többi élelmiszerekhez viszonyítva aránylag olcsónak mondható. Ezért aztán a húsétel a kenyérral, tésztaemével, főzeléssel, gyümölcsessel szemben a szerény jövedelmű polgári társadalom és a munkásság főeledelévé lépett elő. Érthető tehát, hogy miért okozoly kinos és általános megdöbbenést most a hus teljes kimaradása a piacon.

Hogy miért nem adnak húst a mészárosok és a hentesek, az nem titok. Mindenki tudja, mert maguk a mészárosok és a hentesek sietnek nyomó érvekkel megmagyarázni: A mostani maximális árak mellett a húst ráfizetés nélkül nem lehet árusítani. Az élőmarhát nem tudják megvenni maximális áron s ezért nem is vásárolnak inkább.

Ha ez így van, akkor ugyancsak kellemtelen kilátásaink vannak a jövőre. Akkor ez a husinség itt ezen a husban bővelkedő istenáldotta vidéken egyhamar nem is szűnik meg, mert nem bizonyos, hogy az önzetlenség gyönyörű, de nem kötelező erénye hamarosan megszállja majd a mészárosokat. Sőt a nagy kereslet az élő marhát még inkább felfelé tolja majd és a máris türelmetlen helyzet hamarosan teljesen akuttá válik.

A másik baj pedig az, hogy az élelmi-

cikkek egy részének megdrágulása mindenkor a többi élelmiszer árának rohamos emelkedését vonja maga után. Így aztán el lehetünk készülve, hogy e téren az amugy is súlyos állapot a legrövidebb időn belül még veszedelmesebbé válik.

A hatóságnak ezen elsőrangú jelentőséggel bíró társadalmi és gazdasági probléma minden részletére kiterjedő érellyes és gyors beavatkozása tehát el nem maradhat.

A fogyasztóközönség tuinyomó része a közéleti-megbeszélés egyéb viszonyaitában is súlyos megpróbál-

tatásokkal küzd és egyedüli reménye, hogy a hatóság e krízisszerű helyzetben mielőbb megtalálja a kivezető utat. Q.

Intellektuális kongresszusa. A Salzburger Volksblatt szerint azt tervezik, hogy az európai és amerikai intellektuális első nem politikai kongresszusát legközelebb Salzburgban fogják megtartani, mivel a gyűlésnek Bernben való megtartása nehéz égekbe ütözik. A kongresszuson résztvesznek a német, angol és semleges művészek, továbbá az amerikai kiküldöttek. A Clarte-csoportot Romain Roland és Henry Barbusse képviseli.

NIKOLAJEVICS NAGYHERCEG RÓMÁBAN.

Lugano, márc. 14. Nikolajevics Miklós orosz nagyherceg olasz lapjelentések szerint szigorú inkognitóban Rómába érkezett.

AMERIKA ÓRIÁSI FLOTTA-PROGRAMMJA.

Genf, márc. 14. A „Le Journal“ arról értesül, hogy Amerika előkészületeket tett óriási flotta- és repülőraj építésére. Daniels amerikai tengerészeti miniszter kijelentette, hogy az Unio, ha nem esatlakozik a népszövetséghez, megépíti a világ legnagyobb flottáját és repülőgépparkját s ezt a programot három év alatt megvalósítja.

ANGLIA HADERŐT ÖSSZPONTOSÍT A FEKETE-TENGER KÖRNYÉKÉN.

Páris, márc. 14. A „Petit Parisien“ szerint Anglia elrendelte hadseregének összpontosítását a Fekete-tenger környékén és néhány héten belül 70.000 ember fölött fog Milner tábornok parancsnokolni Konstantinápolyban.

AZ ANGOL FLOTTA FEJLESZTÉSE.

Berlin, márc. 14. Az „Achtuhr Abendblatt“ jelenti: A Berlingske Tidende jelentése szerint itt az utóbbi időben állandóan az a hír járta, hogy az angol flottát jelentékenyen leszállítják. Most jön a nagy meglepetés. A kormány ugyan is parancsot adott tíz új cirkáló, tizenhárom tengeralattjáró hajó és tizenhét más hadihajó építésére.

HARC A LENGYEL FRONTON.

Berlin, márc. 14. Az „Achtuhr Abendblatt“ írja: A „Times“ rigai jelentése szerint a lengyel frontról éjszaka Rigába hallatszik az ágyudörgés.

VAJDA VOJVODA MARAD.

Bukarest, márc. 14. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Vajda-Vojvoda a kormány élén marad, de a kabinettet át kell alakítania. Azt állítják, hogy Maniu Gyula dr. a nagyszebeni kormányelnöke az újjáalakított kabinetben pénzügyminiszter lesz.

A SZÓFIAI ROBBANÁS.

Beograd, márc. 14. A „Tribuna“ közli a szófiai robbanásról: Az „Odeon“ színházban a bolsevizmusról tartott előadás alkalmával történt a robbanás. A színpad alatt az anarchisták által odacsémpéztett pokolgép, avagy valami más robbanóanyag ekszplodált. A hatás rettenetes volt. Az összes személyek, akik a színpadon, a nézőtér első sorában és a színpad közelében levő páholyokban voltak, mind szörnyethaltak. A halottak között van Miletity Lyuba tanár, Lapesev miniszter, Vicsjev követ és mások. A sebesültek száma meghaladja a kétszázat.

A LEVA EMELKEDIK, A LEI CSÖKKEN.

Bukarest, márc. 14. Az „Argus“ című lap írja: Románia győzött és területe megnagyobbodott. Óriási gazdaságunk van, pénzünk van elég, a valutában mégis a legnagyobb nyomoruságban vagyunk. Bulgária elvesztette a háborút, területéből elvesztett és gazdagság dolgában nem is hasonlíthatja magát hozzánk. A bolgár leva értéke mégis napról-napra emelkedik. December végén 62 banival jegyezték Bukarestben a levát, ma pedig 96 baniért veszik. Nem kutatjuk, hogy miért van így, de megállapítjuk, hogy a leva értéke emelkedik, a lei értéke csökken.

AZ OROSZ-ROMÁN BÉKE ROMÁN FELTÉTELEI.

Páris, márc. 14. Az „Epoca“ információkat kapott azokról a feltételekről, amelyeket Románia a béketárgyaláson Oroszországgal szemben kiköt. Románia követeli elsősorban annak a román aranykészletnek a kiszolgáltatását, amely annak idején Oroszországban maradt, most pedig Moszkvában van; követeli továbbá, hogy Oroszország ismerje el Besszarábiának Romániába való bekebelezését és Romániában tartózkodjék mindenféle bolsevik propagandától és a belső ügyekbe való beavatkozástól.

ERZBERGER NEM MOND LE.

Berlin, márc. 14. A „Kreuz-Zeitung“ jelentése szerint Erzberger ragaszkodik pénzügyminiszeri állásához és képviselői mandátumához. Mint pénzügyminiszer még nem mondott le és nem is szándéka lemondani, ha csak erre a centumpárt határozata nem kényszeríti.

HINDENBURG ELNÖKJELÖLTSEGE.

Berlin, márc. 14. Hindenburg, mint egy német nemzeti gyűlésen közölték, mielőtt az elnökjelöltséget elfogadta, Vilmos császárnak a beleegyezését kérte. Ludendorff, amikor egy gyűlésen Hindenburg jelöltsége mellett felszólalt, a következőket mondotta:

— Amíg nincs uralkodó, Hindenburg az ő legalkalmasabb helytartója.

LESZALLITJÁK A NÉMET KÁRTÉRITEST.

Berlin, márc. 14. A „Times“ párisi jelentése szerint a jóvátételi bizottság új tárgyalásának — amely a múlt esütörtök óta tart — az a kimondott célja van, hogy a kártérítés végösszegét Németország javára 120—130 milliárdra szállítsák le.

A BERLINI BOTRÁNY.

Berlin, márc. 14. Joachim Albert herceg és Platen lovaskapitány ellen az Adlon-szállóban lefolyt esemény miatt már legközelebb megtartják a tárgyalást. Védője egy-két napon belül várja a vádirat kézbesítését. A vád a védő nézete szerint csak sértésről és erőszakos kísérletről fog szólni, mert testi sértés a védő szerint nem történt. Párisban megjelent Mayer német ügyvivő Millerand miniszterelnöknél, hogy kormánya nevében bocsánatot kérjen az Adlon-szállóban történt incidens miatt. Millerand a bocsánatkérését tudomásul vette.

Hlinka páter kiszabadult.

Prága, márc. 14. Hlinka páter, akit a cseh kormány a tót felvidéken üzött állítólagos agitációja miatt letartóztatott, a kormány engedelmével kiszabadult, kikötötték azonban a hatóságok, hogy tartozik szanatóriumba vonulni. Hlinka páter már elutazott Podolba és az ottani gyógyintézetbe vétette föl magát. Szabadon mozoghat — így szól a prágai távirat — aminek az is bizonyosága, hogy pénteken egy katolikus népgyűlésen szónokolni fog.

Az új szlovén kormány.

Laibach, márc. 14. A „Szlovenac“ jelenti, hogy a szlovén tartományi kormány a következőképpen alakult meg:

Kormányelnök: dr. Breitz.

A belügyek vezetője: dr. Rémeč.

Az igazságügyi megbizott: dr. Fon.

A szociálpolitika vezetője: dr. Gosar.

A közgazdasági ügyek vezetője: Jan.

A közmunkák megbizottja: Bernetz mérnök.

FRANCIAORSZÁG ÉS A VATIKAN.

Bécs, márc. 14. A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ jelenti Baseltől: Mint a párisi lapok Rómából jelentik, Franciaország és a Vatikán között közvetlen küszöbön áll a diplomáciai viszony újra felvétele. Hir szerint Cervettit nevezik ki párisi nunciussá. Franciaország vatikáni követe pedig Cambon lesz.

A Duna kérdés.

Aszövetséges nagykövetség tanácsának döntése.

Bécs, március 14. Érdekes közleményt hoz a „Daily Telegraph“ egyik legutóbbi száma. Az angol lapnak egyik diplomáciai munkatársa jelenti, hogy a szövetséges nagykövetség tanácsa igen jelentős határozatot hozott Párisban. Európa közgazdasági jövőjére lesz nagy hatással ez a határozat. A Duna nemzetközi ellenőrzéséről van szó, amely a párisi döntés szerint automatikusan 1920 augusztus 1-én kezdődik meg a nemzetközi Duna-bizottság felügyeletével. Utóttól Galacig egységes rendszer szerint történik a Duna nemzetközi ellenőrzése a népszövetség rendelkezése szerint. A bizottság legfőbb parancsnoka Troubridge admirális és alája tartozik egy felhívatalos katonai jellegű ideiglenes bizottság, amelyet Franchet D'Espérey tábornok állított össze.

A bécsi olasz katonai misszió feljelentette az osztrák kommunista vezért.

Tomann visszaélt az olasz katonai egyenruhával.

Bécs, márc. 14. A múlt hónapban történt, mikor Milanó polgármestere harmadmagával Bécsbe jött, hogy kiéhezett osztrák gyermekeket vigyen üdülésre Olaszországba. Caldara, a milanói szocialista polgármester Eldersch belügyi államtitkár engedelmével Karlsteinban megátogatta Kun Bélát. Két olasz társa is vele volt, meg egy harmadik látogató olasz katonai egyenruhában, aki gyanusnak tűnt fel a magyar bolsevik vezérek őrzésére kirendelt osztrák csendőrfőhadnagy igazolására szólította fel az olasz egyenruhás idegent, aki erre himezve-hámozva bevallotta, hogy ő Tomann Károly, az osztrák kommunista vezére. Igazolványt is mutatott, de a főhadnagy azt hamisításnak tartotta. Mivel a milanói polgármester is közbevetette magát, Tomann kérésére a főhadnagy telefonon felhívta Eldersch belügyi államtitkárt, jelentette neki az esetet és Eldersch úgy rendelkezett, hogy Tomann ott maradhat a látogatás idejére.

A bécsi olasz katonai missziónak nem volt inyére ez a dolog, mert az osztrák bolsevisták és a Bécsbe menekült ma-

gyar kommunista vezérek rejtett utakon összeköttetésben állnak olasz bujtogató cinkostársaikkal s nehogy úgy lássék, mintha az olasz misszió halgatólagos beleegyezésével járt volna olasz katonai egyenruhában az osztrák kommunista vezér Karlsteinban, feljelentette őt a bécsi rendőrségen, azon a címen, hogy visszaélt az olasz katonai egyenruhával. A bécsi olasz katonai misszió a feljelentésben arra is kiterjeszkedett, hogy Eldersch belügyi államtitkár annak ellenére sem távolította el Tomann, noha a csendőrfőhadnagy értesére adta, hogy a kommunista vezér áruhában lopózkodott be a karlsteini kastélyba.

Az olasz katonai misszió bünyfenítő feljelentése nagy fejtörést okoz a bécsi rendőrségnek, mert Eldersch belügyi államtitkár is súlyosan kompromittálva van a dologban, de az eljárás megindult Tomann ellen.

A magyar kormány a lán- és zugkereskedelem ellen.

Budapest, március 14. A hivatalos lapban megjelent a közlelmezési miniszter rendelete, amely az élelmezési védelmi zónáról szóló kormányrendelet végrehajtásáról főbb pontjaiban a következőleg intézkedik:

A védelmi zóna dunántúli részéről a zsirsértés és serté-fehérruk (zsir, háj, szalonna) kivételével a kormányrendeletben előirt élelmicikkekre megállapított korlátozásokat az új rendelet felfüggeszti és ennélfogva a kormányrendeletben megjelölt összes élelmicikkek a Dunántul egész területéről szállíthatók az ország egyéb területeire.

Savány sertések szállítására nézve az eddigi rendelkezések fennállanak. Zsirsértéseknek leölt, vagy élő állapotban való szállítására nézve a kormányrendelet korlátozásai az egész vonalon érvényben maradnak. A vagómarha, borjú és juhra vonatkozólag úgy rendelkezik a végrehajtási rendelet, hogy azt csak katonai parancsnokságok, közhatóságok, iparendélyivel ellátott iparüzők, beszerzési csoportok és iparvállalatok, illetve ezeknek szabályszerű engedéllyel ellátott megbizottjai vásárolhatják. A rendelet köteleességévé teszi a közhatóságoknak, hogy a védelmi zóna területén a lán- és zugkereskedelem üzérkedéseit megakadályozzák és a visszaélések megtorlásáért haladéktalanul intézkedjenek.

Tejszállítványokra a védelmi zóna egész területéről a közlelmezési miniszterium kebelében megalakult élelmiszerfelhozatali szindikátusok központi hivatalán kívül a Budapesti Központi Tejcarnok és a Budapesti Tejkereskedelmi R-T. jogosult.

A kézipodgyász és a postai szállításokra nézve érvényben maradnak az eddigi intézkedések. A kormányrendelet már életbe lépett.

Éhségzavargások Grácban.

Grác, márc. 14. A gráci lakosság el van keseredve, mert az utóbbi napokban egyáltalán semmi eledel sem jött a városba és az inség nagy. Ma nagy tüntetéstől és zavargástól lehet tartani. A legvadabb hírek keringenek. Azt beszélik, hogy a kommunista munkások a környékről mára segítséget fognak kapni és hatalmukba kerítik a várost.

Kun Béla könyvet adott ki Bécsben.

Budapesti kommunisták „irodalmi” tevékenysége.
Budapest, márc. 14.

A Népszava egyik legutóbbi száma Kolozsvári Balázs címmel cikket ír. Elmondja e cikkben, hogy Kolozsvári Balázs név alatt a III. Internationale bécsi frakciójának kiadásában könyv jelent meg, amelyet egyike irt azoknak a szofistáknak, akik szeretik elhitetni magukkal, hogy rajtuk kívül senki sem érti meg Marxot, akiről azonban minden esetben meg lehetett eddig állapítani, hogy a maguk kicsinységéhez akarják lehúzni ezt a világtudóst és a tanait elferdítik, erőszakosan kiforgatják — a munkástömegek és munkásmozgalom kárára. Ennek a könyvnek az írója is ezen az uton jár és nem lesz éppen káros, ha a magyar proletárság tudomást szerez az ilyen jóbarátairól. Azt írja a Népszava tovább, hogy akik ily könyveket írnak, azok Bécs vagy Moszkva biztos távolában „szolgálják” a magyar proletárság ügyét és ömlesztik alacsony gondolkodásuk szennyét azokra, akik nem szöknék el a proletárság éléről, amikor az veszedelemben van. Ezek a Kolozsvári Balázs fele konfuzus fejek idézték fel a legelítendőbb testvérharcokat, kényeztetették a munkásságot arra, hogy vért ontson ezek azok, akik megkísérelték az „eszmei” harcot 1919 tavaszán a Népszava ellen való támadásukkal, amely szintén „Marxi tanítás” az ő bölcseiségük szerint.

A Népszava nem jelöli meg, hogy ki ez a Kolozsvári Balázs, akinek könyvét a III. Internationale bécsi frakciója most kiadta. Kolozsvári Balázs azonban nem más, mint Kun Béla.

Ugy látszik, a derék bécsi kormány nem veszi tudomásra szigorúan a Kun Bélák internálását, hogy ez a közveszélyes ember könyvet írhat és adhat ki Bécsben. Kolozsvári Balázs alias Kun Béla könyvében a magyarországi szociáldemokrata-pártot támadja, mert szerinte „a magyarszociáldemokrata párt burzsoagyávasága és kicsinyes szelleme volt az oka a proletárdiktatura bukásának Magyarországon.” Élesen kikérel a magyar szociáldemokrata-párt és a magyar szociáldemokrata szakszervezetek ellen, amelyek lanyhitották a munkások forradalmi szellemét. Véres bosszuállást hirdet és azt, hogy a jövőt csak a magyarországi szociáldemokrata-párt és a szakszervezetek lerombolásával lehet felépíteni.

A magyarországból Bécsbe menekült kommunisták általában igen hangosan adnak életjelt önmagukról.

Kunfi Zsigmond a bécsi Arbeiterzeitungba ír állandóan vezércikket és pedig — horribile dictu — a bolsevizmus ellen. Ugyancsak a bolsevizmus ellen ír *Rónai* Zoltán is. Ellenben az egyik bécsi kommunistá lap *Vörös Ujság* címen mellékletet ad ki, amelyet álnév alatt *Lukács György* szerkeszt és amelynek legbuzgóbb írója *Pogány József*, aki ugyancsak álnév alatt írja ide földvényeit.

A Bécsi Magyar Ujságot egy Jollesch nevű felvidéki hadimilliomos vette meg, szellemét *Gábor Andor*, a pesti kabaréköltő cikkei irányítják. A laptól az ujságírók *Róna* Lajos szerkesztő vezetésével

ki is léptek. Ugyancsak megjelent Bécsben „Az Ember” is, melynek szerkesztője *Göndör Ferenc*. Mindkét lap igen rosszul megy és hamarosan befejezi karrierjét.

HIREK.

A városi kögyűlést az állandó választmány folyó hó 18-ára, csütörtökre halasztotta el.

Az 1899. évfolyambeliak jelentkezése. Tegnapelőtt Becskerekén dobszó utján tették közhírré, hogy azok az 1899. évfolyamban születettek, akiknek lakásán nem jártak a katonaugyosztály tisztviselői, összeírás végett, vasárnap és hétfőn nemzetiségi különbség nélkül jelentkezzenek a főjegyzői hivatalban. A jelentkezések tegnap és ma délelőtt folytak. A napokban az 1900. évfolyambeliak jelentkezéséről történik hasonló intézkedés.

Elfogott szerestolvajok. A becskereki ügyészség fogházába bekísérték Versegről egy tolvajbandát, amely 23 darab sertést lopott egy Vers e mellett lévő tanyaól. A tolvajbanda kihallgatása most folyik a vizsgálóbíró előtt.

Az anyakönyvi hivatalból. A Veliki Becskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Standhaft Kálmán rk. öz. és Junecek Augustus rk.

Születések: Domjeszku Markó gk. napsz., fiu. — Quiring János rk. pékségéd, leány. — Duczárdi János ref. olajgyári kapus, leány. — Kelemen Péter rk. kereskedősegéd, leány. — Ifj. Perisics Zoltán rk. autokereskedő, fiu. — Kunodi Friedrich ág. ev. francia nyelvtanító, lány. — Sztaranyec Mária rk., fiu. — Momiński Obrád gk. napszámos, leány. — Izgare-n Zsiva gk. napszámos, két fiu. — Balogh Ferenc, halva született fiu. — Vuicsin Dusan gk. földműves, fiu. és leány. — Gyuricsin Dragutin gk. napszámos, fiu. — Breszlauer Marton rk. ácssegéd, leány. — Kuvij Lujza rk. napsz., leány. — Maximasev Miladen gk. földműves, leány. — Horváth János rk. napsz., leány. — Turinszki Lyubomir gk. napsz., fiu. — Erdélyán Vojin gk. napszámos, fiu. — Cveity Milán gk. napszámos, leány. — Schwan József rk. földműves, fiu. — N-hai Paunov Dusan gk., leány. — Schefer István rk. cipész, fiu. — Molnár Gyula lakatossegéd, leány. — Milenov Dusan gk. napszámos, fiu. — Kirtyanszky Csedomir gk. napszámos, leány. — Lovrics Mátyás rk. vasutas, fiu.

Halálozások: Sipos Etelka rk. 5 éves, tüdőgyulladás. — Öz. Weisz Henriko ág. ev. szivhüdes. — Domjeszku Laza gk. 3 napos, életgyenge. — Anna Péter rk. 54 éves napszámos, tüdőgyulladás. — Tapavicski Joca gk. 2 éves, életgyenge. — Szarács József rk. 66 éves városi végrehajtó, geriacsorvadás. — Leitner Adam 67 éves napszámos, ütőérelmeszesedés. — Cveity Vukozava gk. 9 éves, influenza. — Horváth Ida ág. ev. 31 éves, veselob. — Standhaft Kálmán rk. 61 éves, influenza. — Danikov Vasza gk. 53 éves, tüdőgyulladás. — Fischer József rk. 3 hónapos, szivhüdes. — Veinovics Misa gk. 63 éves nyug. alezredes, szivhüdes. — Mészáros János rk. 36 éves, malária. — Juhász Erzsébet rk. 38 éves, szivhüdes. — Vuicsin Mirkó gk. 14 napos, életgyenge. — Dienstl Emilia rk. 65 éves, gyomor-rák. — Wagner Anna rk. 7 hónapos, tüdőlob. — Gruics Zlatimirkó gk. 18 hónapos, bélhurut. — Krumenacker Mihályné rk. 64 éves, szivhüdes. — Ikics Zsivó gk. 41 éves napszámos, tüdővész. — Scheirich Kristóf rk. 56 éves pincér, rák. — Ikics Zsivó gk. 41 éves napsz., tüdővész. — Bergenthal Albert izr. 66 éves cukorbetegség.

A Caillaux-pör. A párisi Havas-ügynökség távirata szerint a Caillaux-pörben az elnök több felszólaló óhajására kijelentette, hogy tőle telhetőleg siettetni a tárgyalás befejezését. A védők hasonló kijelentést tettek. A legutóbbi tárgyaláson a kongó-kameruni vasut ügye került szóba, de a kihallgatott tanúk vallomása lényegtelen volt.

Khuen Héderváry Sándor gróf berlini magyar követ. A bécsi déli lapok berlini táviratot közölnek azzal a hírrel, hogy Khuen-Héderváry Sándor gróf lesz a magyar kormány berlini követe. A kinevezés állítólag már megtörtént. Az új követ Szögyény-Marich László berlini nagykövetsége idején követségi tanácsos volt Berlinben.

Lady Astor az angol parlamentben. Az angol parlamentben, mint már röviden jelentettük, február utolsó napjaiban szólalt fel először lady Astor, az első angol női képviselő. A párisi Matin most ideérkezett egyik számában érdekes londoni tudósítás számol be erről a nevezetes eseményről. Késő este volt már, — írja a francia lap londoni tudósítója — mikor lady Astor felszólalására került a sor. A délután négy órakor kezdődött ülésen az egymásután felszólaló képviselők Törökországról, kereskedelmi ügyekről, vasutépítésekről beszéltek, de a képviselők túlnyomó része nem figyelt a szónokokra, hanem várta a történelmi pillanatot, az angol birodalom első női képviselőjének szüzbeszédét. Este kilenc órakor került a sor lady Astorra. Az alkoholizmus ellen mondott hosszabb beszédet és már első szavaival tetszést aratott. Kijelentette, hogy a hiba ott van, hogy a parlamentben eddig csak férfiak szólalhattak fel és így nem kerültek tárgyalásra olyan dolgok, amelyeket csak asszonyi szemek vesznek észre. Az alkoholizmus pusztítása, az erkölcsi és családi életnek szeszitalok által történő megrontását elsősorban csak az asszonyok látják tisztán.

Lady Astor megrázó szavakkal és valóság-gal riporterri elevevességgel ecsetelte az angol munkásság átlagának életét. Drámai jeleneteket sorolt fel és szavaival nagy hatást váltott ki. Beszéde közben ilyeneket mondott: „Ha azt akarják, hogy a nép hallgasson önmökre, minden-kelet hinnie is kell önmökbén”. Más helyen ezt mondta: Az ital mindent ígér és semmit sem ad. Az első képviselő beszéde hatására volt, ha nem is annyira a tárgyánál, mint inkább a beszélő személyénél fogva. A Times tudósítója meglehetősen szkeptikus kritikát fűzött a beszédhez és kijelentette, hogy lady Astor sikerét elsősorban az ujság varázsa okozta. Ha majd többször fog felszólalni, — mondta az angol lap parlamenti tudósítója, — elvész a varázs és nem lesz többé olyan érdekes a dolog.

Az amerikai sörháború. Az Egyesült-Államokban újév óta tilos a szeszitalok árusítása és fogyasztása. Természetes, hogy ennek a törvénynek, melyet minden szövetségi államban kieroszakoltak, igen nagy az ellenzéke. Az alko ol-párt, melyet Amerikában „nedves”-nek neveznek az anti-alkoholista „száraz” párttal szemben, máris felülkerekedett New Jersey államban, mely egy újabb törvényben megengedte a negyedfélszázalékos szesztartalmú sör gyártását és fogyasztását. Az új törvénynek roppant jelentősége van, mert New Jersey városa oly közel van Newyorkhoz, mint Pest és Buda; a newyorki ember egyszerűen át megy a földalattin vagy a propelleren a Hudson folyó tulsó partjára s ott ihatik sört, amennyit akar. Alig hogy elkészült az új törvény, New Jersey városában a Hudson partján száz meg száz üzlethelyiséget alakítottak át vendéglővé vagy kávéházzá s a városnak ezen a részén a telkek ára hihetetlenül felszökött. A dologból azonban még sok bonyodalom származik, mert az anti-alkoholista párt, az „Antisaloön League” oly erőszakos, hogy külön csapatokat szervezett, hogy fegyveres erővel is megakadályozza a szeszfogyasztást. A „száraz” liga tisztjei kijelentették az ujságírók előtt, hogy letartóztatnak minden „nedves” embert, aki mer inni a negyedfélszázalékos sörből. A „nedvesek” nek az a szerencséje, hogy New Jersey állam mai kormányzóját ők segítették mai állásába, a kormányzó tehát a „nedvesek” pártján van.

Clemenceaut Athénbe várják. Clemenceau Afrikából visszatérőben el fog látogatni Athénbe is, ahol lelkes fogadtatást rendeznek számára.

Az új kölni érsek. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti Rómából: A tegnapi konzisztóriumon a pápa Schultze eddigi paderborni püspököt kölni érsekké nevezte ki.

Tudósok, akiket megölték a bolsevisták. A Berlingske Tidende jelenti Helsingforsból: Az orosz tudományos akadémia titkára, aki jelenleg Vyborgban tartózkodik, közli, hogy a bolsevikiek a következő orosz tudósokat ölték meg: Csakonovot, a közjog tanárát, Hessent, a nemzetgazdaságtan tanárát, Hodskit és Rosin tanárt, Inostranzev geológust, Welko regiszbuvárt, Kudsasovot, az egyetemi könyvtár vezetőjét, aki a Niebelungokat oroszra fordította, továbbá Petrovot, a szentpétervári zene-konzervatórium tanárát.

Milyen az élet Londonban? Angliából érkezett hírek szerint az élet, angol szempontból véve, rendkívül drága ma Londonban. A font devalvációja aggasztja az egész kereskedelmet és a mindennapi élelmi- és használati cikkek ára a békeárak kétszeresére emelkedett. Nagy az elkésredés Amerika ellen, amely egész gazdasági fölényével ránehezedik ma egész An-

gliára, mert az amerikai tőke most kérelhetetlen szigorral akarja összes kölcsöneit és azok kamatait behajtani. A nagy világváros élete visszatért a régi mederbe, de a forgalom még sokkal nagyobb, mint a háboru előtt volt. Feltűnően sok az idegen, különösen az exotikus, színes nép, a kik egész küldöttségeket menesztenek politikai kérdések elintézése végett. A város utcai forgalma szédítő és ma már olyan nagy arányokat öltött, hogy legközelebb rendeletet adnak ki, amelyben megtiltják London utcáin a loval vont kocsik közlekedését. Ezután csak autónak szabad London utcáin közlekedni. A City élete ugyanolyan, mint azelőtt volt, csak talán az üzleti forgalom sokszorozódott meg és nagyobb arányu, mint bármikor azelőtt.

Rablótámadás Washingtonban. Washingtonban négy betörő fényes nappal bezúzta a város legforgalmasabb üzleti utcájában egy ékszerészbolt kirakatát. Elraboltak negyvenezer dollárnyi értékű ékszereket, lelőttek egy embert, majd elmenekültek a készenálló automobilon, mielőtt a sok járókelő meglepetéséből felocsudott volna.

Csalás hipnózissal.

Veszedelemes hipnotizálóknak mutatkozott Ehnert Teodor duisburgi lakatos, akit az ottani büntetőtörvényszék most vont felelősségre csalás miatt. Ehnert ugyanis megismerkedett egy wilhelmshaveni hivatalnokkal és feleségével, akik ismerőseikkel spiritiszta szeanszokat szoktak tartani, amik Németországban most annyira divatosak. Egy ilyen alkalommal azután megmutatta a lakatos, mit tud. Elaltatta az asszonyt és megpróbálta ugyanezt tenni a férjével is. Ez eleinte nem sikerült ugyan, de a többszöri kísérletezések után a férj fogékony lett az éberszuggesztióra. Az asszony azonban teljesen a hatalmában volt annyira, hogy a tárgyaláson már nem is emlékezett mindarra, amit vele csináltak. Tény azonban, hogy Ehnert egy ízben azt szuggesztálta a házaspárnak, hogy adják el a butoraikat. Ez meg is történt és a berendezésért begyűlt több ezer márka az élelmes lakatos zsebébe vándorolt, mert ő ezt így kívánta. Azután felszólította őket, hogy utazzanak vele Hollandiába és a házaspár, amely látszólag már nem tudott szabadulni az ő befolyásától, vakon követte őt. De csak néhány napig tartózkodhattak ott, mert mint külföldieket, a kiknek papírosai nem voltak egészen rendben, kiutasították őket. Ekkor Weselbe mentek, ahol mintegy tíz napig szállodában laktak. A „fenomén“ itt a pénz nagyrészt elmulatta, bevásárlásokat is végzett, amikor pedig megunt a hármass együttélést, egy szép reggelen a pénz maradékával odébb állt.

Távozása után a házaspár mintha rossz álomból ébredt volna fel. Előadták a törvényszéken, hogy teljesen rabjai voltak ennek az embernek, akiben mindenképpen megbiztak. Egyáltalán nem volt már ítélőképességük és azt hitték, mindennek úgy kell történnie, amint azt ő kívánja. A törvényszéki orvos szakvéleménye szerint a vádlott rendkívül ügyes hipnotizátor, aki ezt a képességet használta fel csalásainak elkövetésére.

A bíróság egy évi és három hónapi fogságra ítélte a lakatos csalás miatt, de egyúttal áttette ügyét az esküdtbíróshoz is, amely szintén fog foglalkozni ezzel az esettel.

Novisad: Pleitz Fer. Pannai Velik. Becskerek.

Eladó egy teljes ebédlőberendezés és több butordarab

Megtekinthető egész napon át Knez Pavlova (Kinizsi) utca 1 sz. alatt, Club-kávéházzal szemben, a tulajdonosnál. 492

Rüht és viszketeget

179 4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitűnően bevált SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban Veliki Becskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).

Dughagymát

aprót, gömbölyűt, legolesőbban szállt 20 kg-os postacsomagokban is

LEDERER JENŐ bank- és bizományi üzlet Novisad (Ujvidék) Erzsébet-tér 7. 403

Teljesen új

valódi angol szmoking-öltöny eladó, alacsony termetre. Megtekinthető d. u. 1-től fél 3-ig Veresmartiova (Uri) utca 3.

Ugyanitt eladó egy felöltő és egy átmeneti kabát. 495

Különbejáratu két, esetleg egy elegánsan butorozott szobát keres

Székely Mór állatorvos Knez Miletina (Nicki) utca 4. Telefon 225. Közvetítők díjaztatnak!

4 asztalossegéd

felvétetik épület- és butormunkára. Olcsó és jó étkezéssel gondoskodva, állandó munka.

Ugyanitt egy közép nagyságu használt, de jókerben levő szalagfűrészt kerestetik megvételre.

FODOR LAJOS asztalos, Törökbecse.

Keresek két gyermekem mellé német nevelőnőt,

ki esetleg a francia nyelv oktatására is képes. — Ajánlatok:

Sztojanovics Vazul főszolgabíró, Csene, 474 Torontalm. címre küldendő.

„Mursa“ cipókrém,

2. számú, friss töltés, szállítható 12 tucattól fölfelé, tucatonként 20 koronáért. Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

Sándor Ehrenfreund junior

447 Osijek I., Desatičina utca 19.

Helybeli gyógyszertárba felvétetik

egy laboráns.

Beléphet azonnal.

Cím a kiadóhivatalban.

Erdős Emil gabonakereskedő vetőmagkereskedése Vel. Kikindán

Bánáti elsőrendű kerti és gazdasági magvak „Mauthner“ rendszerű eladása.

Kizárólag elsőrangú gazdaságok vetőmag ajánlatait kérem — — — — 390

Tükrök, csillárok, női íróasztal, varrógép, rézágó, fiókos szekrény stb. eladó.

Megtekinthető Vojvoda Putnika (Alkotmány) utca 7. sz. a. Csakis délután 2 $\frac{1}{2}$ —4 óráig.

Zsákok

minden minőségben, ponyvák, kenderzsinegek minden vastagságban, kötelek, szőlő- és kéveköző fonalak, hálók, halászati cikkek, pokrócok, szövetek, csomagolóhoz papirzsinegek, zsákzsinegek jutányosan beszerezhetők. 411

Schiff Ábrahám zsák- és ponyvaköleszónél Novisad (Ujvidék), Futaki-utca 26. Telefon 403.

Karbid nagyban 10 korona.

Nagy választék karbidlámpákban. • Nagymennyiségű la karbidéő. • Cink és horgonyzott vaslemez raktáron. • Patkószögek kg-ja 25 koronáért. • Műszaki és villamosági cikkek, tömítések és szerszámuk. 341

Fischer Testvérek Novisad, II. Rákóczi Ferenc-ut 15.

Hirdessen a „Torontál“-ban.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.